

Közösségek

DUJ DZSÉNE ONLINE

A két részre szakadt város

Kulcsár Sándorné Alföldi Gabriella

„A változás úgy kezdődik, hogy valaki elindul valamerre”
(Bogdán László)

A két részre szakadt városban KETTEN élünk, romák és nem romák. Mióta az eszem tudom, Tiszavasváriban mindig éltek romák. A város két szélén telepedtek le, a férfiak dolgoztak, az asszonyok nevelték a gyerekeket, ellátták a családot. A gyerekek a város két szélén lévő iskolába jártak. A roma és nem roma lakosság kisebb-nagyobb súrlódásokkal, de alapjába véve békésen élt egymás mellett. A rendszerváltás után a munkahelyek megszűnése az alacsony iskolázottságú roma lakosságot sújtotta jobban, bár a magyarok közül is sokan váltak akkor munkanélkülivé. A segélyből nem lehetett megélni, mindenki kereste a lehetőségeket. A romák többsége mellett a magyar lakosság egy része is mélyszegénységbe süllyedt. A nehéz, kilátástalan helyzetben lévő emberek a bennük felgyülemlett indulatokat sokszor kontrollálatlan módon vezették le, okkal-ok nélkül sértegették, gyanúsították egymást. Felelősöket kerestek, és rátaláltak egymásra. A magyarok a romákat, a romák a magyarokat hibáztatták.

Ahogy javult a gazdasági helyzet, és egyre több munkahely lett elérhető, a magyarok életkörülményei folyamatosan javultak. A romák munkavállalása esetében a képzetlenség mellett az időközben felerősödő romaellenesség is megjelent, így számukra jobbra csak a közmunkaprogram maradt. A mélyszegénységből nem tudtak kitörni, lakókörnyezetüket elhanyagolták, a városlakók erre vezették vissza az akkor elég nagy létszámot érintő hepatitis-

isz-járványt. Gyakorivá vált az italozás, a fiatalok körében a hangos, éjszakába nyúló bulizás, és az utóbbi időben megjelent a droghasználat is. Azok a romák, akiknek az anyagi helyzete engedi, igyekeznek elköltözni a telepről, de az előítéletek ezt is megnehezítik. Eljutottunk oda, hogy a két népcsoport szinte ellenségként tekint egymásra. A már meglévő sérelmekhez újabbak jönnek, a romák, magyarok egyre távolodnak egymástól. Ha valami rongálás, illegális szemétlerakás, hangoskodás, agresszív cselekmény történik a városban, azért a magyarok szerint csak a romák lehetnek felelősek, a romák viszont sérelmezik, hogy a magyarok ilyenkor általánosságban beszélnek „a cigányokról”. Nem látják, vagy nem akarják látni, hogy a romák között is van sok rendes, dolgozó, igyekvő ember, és a magyarok között is van, aki lusta, igénytelen, agresszív.

Van tehát egy kettészakadt városunk. A szakadásért KETTEN – romák, magyarok – vagyunk felelősek, tehát KETTEN kell jóvátennünk. Csak KETTEN együtt érhetjük el, hogy a kettészakadt városunkból újra egy legyen. Micimackó után szabadon: érjük el, hogy TE meg ÉN újra MI legyünk.

Hogy érhetjük ezt el? Hogy fogjunk hozzá? Ha elkezdjük a kezdetekig feltárni az okokat, sosem érünk a végére, és most a jelent kell orvosolni. Hogyan? Szerintem úgy, hogy próbáljuk meg megismerni egymást. Minden helyzetben vagyok ÉN és a MÁSIK. Az első lépés önmagunk (ÉN) megismerése. Ha ismerem saját magam, felismerem az érzéseimet, észreveszem, mi az, ami jó érzéssel, nyugalommal, örömmel tölt el, és mi az, amitől félek, ami elszomorít, bánt, indulatokat, haragot vált ki belőlem. Ha ez sikerül, képzeljük magunkat a MÁSIK helyébe. Neki is vannak érzései, érezhet félelmet, haragot, lehet bosszús, de lehet nyugodt, megértő, barátságos.

Kedves roma, nem roma városlakók! Kérlek, gondolkodjatok velem! A kérdéseket a saját életem tapasztalataiból fogalmaztam meg.

Láttátok-e édesanyátokat, nagymamátokat az udvaron teknő mellett görnyedve ágyneműt mosni? Tördeltetek-e „csutka íziket” a sparhelt előtt guggolva, hogy megfőjön az ebéd vagy legalább egy helyiségben meleg legyen télen? Hordtátok-e a vizet kupában, vödörben a közkútról, hogy legyen a főzéshez, mosáshoz, fürdéshez? Szégyelltétek-e magatokat az osztálytársaitok előtt, mert nem tudtátok befizetni az osztálypénzt?

Éreztétek-e magatokat megszégyenülni egy orvosi rendelőben, hivatali ügy-

félfogadáson, boltban, vagy bárhol, ahol önhibáton kívül nem feleltetek meg a társadalmi elvárásoknak? Éreztétek-e magatokat megalázottnak, mert magyarázkodnotok kellett azért, mert másképp beszéltetek, másképp gondolkodtatok, másképp reagáltatok, mint a „többség”? Éreztétek-e, hogy gyermekek mássága miatt titeket mint szülőt hibáztatnak? Vádoltak-e meg igazságtalanul? Küldtek-e el a munkahelyedről létszámleépítés miatt, hogy csak nehezen találj újra munkát?

Ezek csak kérdések. A válaszokat mindenki a saját tapasztalatai, érzelmei alapján adja meg. Képzeljétek bele magatokat a kérdéses helyzetekbe, válaszoljátok meg, mit éreztetek, kit hibáztattatok, mit tettetek! Gondolkodjatok, érezzetek! Ha ez megvan, elindulhatunk az úton a változás felé.